

Surnadal kommune

Plan

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007, Dep.
0030 Oslo

Melding om vedtak

Dykkar ref:

Vår ref
2008/1865-3

Saksbehandlar
Leif Erik Meese

Dato
23.05.2008

Jordlova, konsesjonslova og odelslova - høyring

Surnadal formannskap behandla i sitt møte 29.04.08 forslaget til endringar i jordlova, konsesjonslova og jordlova. Pga. ei misforståing blei ikkje uttalen sendt departementet innan høyringsfristen gjekk ut. Vi sender likevel over kommunen sin uttale no, med von om at den blir registrert inn blant dei høyringane som departementet har motteke i denne saka.

Vedlagt følgjer sakspapira med vedtak i saka.

Med helsing

Leif Erik Meese
seniorkonsulent

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskapet	36/08	29.04.2008

Jordlova, konsesjonslova og odelslova - høyring

Vedlegg

- 1 Jordlova, konsesjonsloven og odelslova - høringsdokument

Saksopplysningar

Landbruks- og matdepartementet har sendt ut forslag til endringar i odelslova, konsesjonslova og jordlova til høyring, med uttalefrist 5. mai 2008. På kommunestyremøte 17. april blei det vedtatt at formannskapet skulle gje ein uttale på vegne av kommunen. Dei nedsette ei arbeidsgruppe med Lars Polden, Stig Sæter, Einar Grønnes, Marit G. Kringlebotn og Ann Grete Gravvold Sæter som medlemmer.

Vurdering

Arbeidsgruppa si tilråding

Forslag til uttale blir lagt fram på møtet.

Behandling i Formannskapet - 29.04.2008

Ei arbeidsgruppe nedsett av kommunestyret har gjennomgått høringsnotatet. Arbeidsgruppa som vart valt var: Einar Grønnes, Ann Grete Gravvold Sæter, Marit Kringlebotn, Stig Sæter og Lars Polden. Arbeidsgruppa har hatt eit møte og der hadde Stig Sæter forfall.

Marit Kringlebotn (Surnadal Frp) hadde eit eige forslag til uttale som vart nedstemt med 3 mot 1 stemme i arbeidsgruppa. Dette forslaget ligg med som vedlegg. Kringlebotn vart så med i det

vidare arbeidet og kom da med merknader under enkelte punkt. Desse punkta vart vedtekne med 3 mot 1 stemme. Resten av uttalen er einstemmig.

Arbeidsgruppa kjem med følgjande forslag til uttale:

Surnadal kommune er einige i hovudintensjonane i det framlagte høyringsnotatet der vi meiner at landbrukseigedomane representerer ein viktig ressurs, og at eigedomane bør utnyttast betre enn i dag for å sikre framtidens jordbruksproduksjon. Det er også viktig å hindre omdanning frå landbruk til fritidsbruk. Det er viktig å sikre at landbruksarealet blir bruka slik at produksjonsevnen er intakt til beste for framtidige generasjonar.

Vi er einige i at dagens regelverk er modent for opprydding slik at det blir enklare å handheva, samt betre kan vera med for å nå lokale kommunale busettingsmål.

Landbruks- og matdepartementet foreslår:

- At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.
- At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.
- At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.
- At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.
- At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er en "jord- og skogbrukseiendom" eller "kan nyttast til landbruksdrift".
- At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.
- At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.
- At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.
- At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.
- At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
- Departementet ber også om synspunkter på:

om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom. Ut over dette inneholder høyringsnotatet forslag til endringer i forskriftsverket, bl.a. innføring av krav til kommunens saksforberedelse ved prisvurdering etter konsesjonsloven, og en tilpassing av konsesjonslovens forskrifter til ny Finnmarkslov.

Kommentarar til dei enkelte punkta.

- Lik arealgrense er positivt og er ei forenkling.
- Støttar forslaget om at driveplikta skal gjelda areal som kan drivast lønnsamt.
- Vi støttar forslaget om krav til 10 års avtalar ved bortleige av jord for å oppfylle driveplikta.
- Støtter forslaget om buplikt ved 25 dekar dyrkajord eller over 350 dekar skog.

- Støtter forslaget om grensa for odlingsjord på 25 dekar dyrka mark eller over 350 dekar skog.
- Støtter forslaget om arealgrensene for konsesjonsplikt.
- Støtter forslaget om at gjødsla beite blir teke inn under driveplikta. Dette er viktig for å redusere gjengroing.
- Driveplikt for skogbrukseigedommar ligg i skoglova med forskrifter. Derfor bør den ikkje takast med her.
- Vi meiner det bør vera buplikt på ubebygde skogbrukseigedomar. Det er urealistisk å setja krav om busetting på eigedomen. Det bør vera krav om busetting i kommunen eller i omliggande kommunar. Arealgrensa bør vera på 350 dekar.
- Det bør også bli buplikt på utmarkseigedomar. Dette både ut i frå busettingshensyn og med omsyn til lokal råderett over ressursane. Vi meiner ein her bør ha ei låg arealgrense og ikkje over 3000 dekar. Mange utmarkseigedommar strekker seg inn i andre kommunar og ein må ha eit regelverk som tek omsyn til dette.
- Vi meiner det bør utarbeidast klare retningslinjer for lokal konsesjonsvurdering.
- Vi støtter forslaget om at melding til folkeregisteret om bustad er kravet for oppfyljing av buplikta og at 50% regelen blir oppheva.

Mindretalsforslaget (1 stemme)

Buplikt og odlingslov: Prinsipielt imot buplikt og odling. Men ser fordelene i å samkjøre regelverket.

Ubebygde skogeigedomar samt utmarkseigedomar: Det bør ikkje oppstå buplikt.

Marit Granhus Kringlebotn(FrP) sette fram følgjande forslag til uttale frå Surnadal kommune:

Surnadal kommune ser det høveleg å gå vekk frå ei rigid politisk styring av landbruksnæringa. Kommunen ser på bonden som ein sjølvstendig næringsdrivande, og meiner difor at landbruksnæringa må liberaliserast og likestillast med det øvrige næringsliv.

I samband med høyringa gjeldande endringar i odelslova, konsesjonslova og jordlova, reglement om bu- og driveplikt med meir kjem kommunestyret fram til at ein ønsker eit klart skille mellom landbrukspolitikk og distriktpolitikk. Dagens lovverk legg i stor grad opp til å bruke landbruket som distriktpolitisk verkemiddel, noko ein ser på som lite heldig.

Ein framtidretta jordbrukspolitikk vert sikra ved å styrke den private eiendomsretten. Odels- og konsesjonslova krenkjer fleire grunnleggande menneskeretter, og ein må stille spørsmål til om distriktpolitiske mål skal gå framfor menneskeverd. Artikler som heilt eller delvis vert krenkja av dagens lover og da spesielt av dei restriksjonane bu- og driveplikt fører med seg:

- Artikkel 12
Ingen må utsettes for vilkårlig innblanding i privatliv, familie, hjem og korrespondanse, eller for angrep på ære og anseelse. Enhver har rett til lovens beskyttelse mot slik innblanding eller slike angrep.
- Artikkel 13
Enhver har rett til å bevege seg fritt og til fritt å velge oppholdssted innenfor en stats grenser.
Enhver har rett til å forlate et hvilket som helst land innbefattet sitt eget og til å vende tilbake til sitt land.

- Artikkel 17
Enhver har rett til å eie eiendom alene eller sammen med andre.
Ingen må vilkårlig fratras sin eiendom.

Surnadal kommune ønsker ei generell liberalisering av lovverket som omfatter landbruk og landbrukseigedommar, slik at alle eiendommer skal kunne seljast og kjøpast fritt til marknadspris når seljar og kjøpar er einige om pris. Dette fører blant anna til at prisreguleringane på landbrukseigedommar må fjernast.

Kommunestyret ønsker ei sterk forenkling av lov- og regelverk som gjeld omsetting av landbrukseigedommar. Odelslova og konsesjonslova si noværande form må difor fjernast. Surnadal kommune ser positivt på ønsket om å forenkle lovverket, men finn endringane svært små og lite verknadsfulle.

Votering:

Arbeidsgruppa si fleirtalstilråding vedtatt mot 1 røyst.

Formannskapet sitt vedtak:

Surnadal kommune er einige i hovudintensjonane i det framlagte høyringsnotatet der vi meiner at landbrukseigedomane representerer ein viktig ressurs, og at eigedomane bør utnyttast betre enn i dag for å sikre framtidens jordbruksproduksjon. Det er også viktig å hindre omdanning frå landbruk til fritidsbruk. Det er viktig å sikre at landbruksarealet blir bruka slik at produksjonsevnen er intakt til beste for framtidige generasjonar.

Vi er einige i at dagens regelverk er modent for opprydding slik at det blir enklare å handheva, samt betre kan vera med for å nå lokale kommunale busettingsmål.

Landbruks- og matdepartementet foreslår:

- At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.
- At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.
- At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.
- At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.
- At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er en ”jord- og skogbrukseiendom” eller ”kan nyttast til landbruksdrift”.
- At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.
- At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.
- At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.
- At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.
- At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

- Departementet ber også om synspunkter på:

om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom. Ut over dette inneholder høringsnotatet forslag til endringer i forskriftsverket, bl.a. innføring av krav til kommunens saksforberedelse ved prisvurdering etter konsesjonsloven, og en tilpassing av konsesjonslovens forskrifter til ny Finnmarkslov.

Kommentarar til dei enkelte punkta.

- Lik arealgrense er positivt og er ei forenkling.
- Støttar forslaget om at driveplikta skal gjelda areal som kan drivast lønsamt.
- Vi støttar forslaget om krav til 10 års avtalar ved bortleige av jord for å oppfylle driveplikta.
- Støtter forslaget om buplikt ved 25 dekar dyrkajord eller over 350 dekar skog.
- Støtter forslaget om grensa for odlingsjord på 25 dekar dyrka mark eller over 350 dekar skog.
- Støtter forslaget om arealgrensene for konsesjonsplikt.
- Støtter forslaget om at gjødsla beite blir teke inn under driveplikta. Dette er viktig for å redusere gjengroing.
- Driveplikt for skogbrukseigedommar ligg i skoglova med forskrifter. Derfor bør den ikkje takast med her.
- Vi meiner det bør vera buplikt på ubebygde skogbrukseigedommar. Det er urealistisk å setja krav om busetting på eigedomen. Det bør vera krav om busetting i kommunen eller i omliggande kommunar. Arealgrensa bør vera på 350 dekar.
- Det bør også bli buplikt på utmarkseigedommar. Dette både ut i frå busettingshensyn og med omsyn til lokal råderett over ressursane. Vi meiner ein her bør ha ei låg arealgrense og ikkje over 3000 dekar. Mange utmarkseigedommar strekker seg inn i andre kommunar og ein må ha eit regelverk som tek omsyn til dette.
- Vi meiner det bør utarbeidast klare retningsliner for lokal konsesjonsvurdering.
- Vi støtter forslaget om at melding til folkeregisteret om bustad er kravet for oppfylling av buplikta og at 50% regelen blir oppheva.